

Bewaring van vaste planten

Tekst: Henk van den Berg
teelt- en bedrijfsadvies
(0252) 340301 / 06-51312207
Foto: René Faas

De bewaring van vaste planten is een minder vanzelfsprekende zaak dan wordt aangenomen. We hebben bij de bewaring niet alleen te maken met de omgeving waarin de plant bewaard wordt, maar ook met factoren zoals de conditie waarin de planten de bewaring in gaan en het stadium waarin ze zich bevinden. Ook zijn soms handelingen uitgevoerd die door de plant niet op prijs worden gesteld, zoals bijvoorbeeld te nat rooien, spoelen of een warmwaterbehandeling, die de plant gevoeliger maakt voor welke vorm van bewaring ook. De bewaring bij vaste planten is dus bepaald geen standaardprocedure.

STADIUM

Het stadium is bij de bewaring van groot belang. Voor de meeste vaste planten geldt dat ze pas na 1 december echt in rust zijn. Het laatste stukje in rust gaan, verloopt het snelst bij een temperatuur tussen 5 en 10°C. Deze temperatuur is echter een zeer moeilijke om planten te bewaren. Wordt de plant toch snel bij een lagere bewaartemperatuur gezet, dan moet er rekening mee worden gehouden dat het langer duurt voordat deze in rust gaat. Omdat een goede bewaring alleen goed gaat bij een plant die volledig in rust is, wordt de periode dat de plant bij een niet optimale temperatuur wordt

bewaard langer. Belangrijkste graadmeter voor een plant die goed wordt bewaard is de temperatuur in het midden van de bak (dus niet de temperatuur van de cel). Een nog actieve plant kan zelfs in de vriescel zoveel warmte creëren dat er broei in het midden van de kisten kan ontstaan. Extreme controle in de eerste weken van de bewaring is dus essentieel. De beste temperatuur om een plant te bewaren is plantafhankelijk. Die ligt of net boven het vriespunt (niet luchtdicht ingepakt), of bij 2°C onder het vriespunt (luchtdicht ingepakt). Controle op de temperatuur is dus niet het in de gaten houden van de celtemperatuur, maar echt meten in de kist. Om het verloop goed te kunnen volgen zijn er tegenwoordig voor redelijke prijzen temperatuurloggers te koop die de bewaring in de kist van het begin tot het eind kunnen volgen.

CONDITIE TIJDENS ROOIEN

De omstandigheden tijdens het rooien zijn voor een deel bepalend voor de houdbaarheid van planten. Planten die nat worden gerooid en niet direct worden verwerkt, kunnen binnen enkele dagen zoveel schade hebben opgelopen dat een goede bewaring niet meer mogelijk is. Waarschijnlijk zal de latere bewaring hier de schuld krijgen. Alleen planten zonder ahangende grond en zonder groene delen kunnen zonder risico worden bewaard. Rooi dus nooit meer dan direct verwerkt kan worden. Laat nooit planten buiten in de regen staan. Als de planten goed schoon gerooid worden en ze kunnen droog en luchtig (niet op de wind) worden weggezet is het zeker in november mogelijk om de planten eerst nog even uit de koeling te houden voor een betere afrijping. Erg veel aandacht voor deze planten is wel vereist.

SPOELEN EN KOKEN

Spoelen en koken (warmwaterbehandeling) maken een plant gevoeliger in de bewaring. Gespoelde planten zijn veel gevoeliger voor uitdrogen en kunnen eigenlijk niet buiten een goede koeling worden bewaard. Gekookte planten zijn minstens zo gevoelig voor een slechte bewaring, omdat deze behalve gespoeld ook nog eens een matige vitaliteit hebben. Gespoelde en gekookte planten zijn vooral erg gevoelig voor uitdroging. Dit mag echter niet leiden tot het nat wegzetten van de planten. Nat bewaren is -zoals in de vorige alinea besproken- juist zeer nadelig. Het komt er dus op neer dat een gespoelde en/of gekookte plant zowel gevoeliger is voor verdrogen als verbroeien. Eigenlijk een beetje een couveuse kindje. Best levensvatbaar, maar het heeft iets meer aandacht nodig.

SYMPTOMEN

Omdat alle vormen van bederf er tijdens de bewaring vrijwel hetzelfde uitzien, is achteraf moeilijk te bepalen wat nu de eerste aanleiding voor het bederf is en of dit te voorkomen is. Dat de plant volledig wordt vernield als er broei in de kist ontstaat is wel duidelijk, maar hoe was die broei te voorkomen. De beste manier is om alle mogelijke omstandigheden die broei kunnen veroorzaken, zoals niet in rust, te nat of te droog enzovoort te vermijden. Tevens moet de controle op de planten die in de cel zitten worden verbeterd. Tussentijdse controles moeten duidelijk maken als het mis gaat. In de meeste gevallen ben je dan te laat, maar er is wel veel van te leren. Op dit moment weten wel dat het soms mis gaat, maar nog precies waar dit bederf begint. Opletten dus!

